

OBSZAR 10. POSTĘPOWANIE ETYCZNE

Każda organizacja pozarządowa powinna posiadać określony system wartości, którym zamierza kierować się podczas prowadzenia swojej działalności statutowej i administracyjnej. Normy etyczne przyjęte przez organizację są to reguły określające, jakie działania organizacja uznaje za poprawne moralnie, a jakie za niewłaściwe z etycznego punktu widzenia. Normy etyczne stają się standardami w momencie odniesienia ich do charakterystycznych dla działalności statutowej organizacji zachowań, które obowiązują jej członków, pracowników i wolontariuszy.

Najważniejszym etapem w opracowaniu standardu etycznego jest wyodrębnienie wartości i zasad podstawowych, aby następnie, na ich bazie, możliwe stało się wyszczególnienie typowych sytuacji, które mogą wystąpić w trakcie prowadzenia przez organizację działalności statutowej i administracyjnej.

Wartości i zasady etyczne powinny zostać wyodrębnione i opisane w deklaracji zasad (karcie zasad). Karta zasad stanowi podstawę niezbędną do podejmowania decyzji w organizacji na wszystkich stanowiskach. Zawarty w deklaracji zasad zespół wartości, rozbudowany o oparte na nich szczegółowe procedury postępowania w określonych sytuacjach, tworzą kodeks etyczny organizacji.

Najważniejsze cele standaryzacji etycznej:

- samookreślenie się organizacji w kontekście uznawanych przez nią wartości i zasad etycznych,
- podniesienie jakości działań organizacji poprzez wprowadzenie regulacji odnoszących się do praktycznego wymiaru prowadzonej działalności,
- budowa reputacji organizacji jako podmiotu świadomego swojej roli w społeczeństwie i środowisku zawodowym, kierującego się ściśle określonymi zasadami etycznymi.

Korzyści wynikające ze standaryzacji w obszarze etyki:

- uporządkowanie zasad i wartości, którymi organizacja kieruje się podczas prowadzenia swojej działalności statutowej,
- kształtowanie wizerunku zewnętrznego (organizacja w oczach sponsorów, partnerów, odbiorców działań, opinii publicznej),
- kształtowanie pozytywnej atmosfery i właściwych stosunków interpersonalnych w organizacji,
- zapobieganie ewentualnym nieprawidłowościom, które mogą mieć miejsce podczas prowadzenia działalności statutowej,
- uwiarygodnienie prowadzonych działań (programów, projektów, usług),
- uzyskanie przewagi konkurencyjnej na obszarze prowadzonej działalności merytorycznej („wartość dodana” wyróżniająca organizację spośród innych instytucji i organizacji),
- większe i efektywniejsze współdziałanie w ramach trzeciego sektora.

Deklaracje, karty zasad oraz kodeksy etyczne:

- zmniejszają przypadki kłamstwa, korupcji, defraudacji i innych złych praktyk,
- zmniejszają liczbę sytuacji, w których występują konflikty zawodowe,
- zwiększają zaufanie sponsorów, partnerów, odbiorców działań organizacji,
- zwiększają wiarygodność personelu,
- wpływają pozytywnie na lojalność pracowników,
- tworzą podstawy do jednakowego traktowania wszystkich pracowników,
- dają świadectwo wysokiej kultury organizacji,
- tworzą pewien rodzaj zabezpieczenia moralnego, zwłaszcza w sytuacjach nowych i nieznanach,
- zwiększają szacunek dla grupy zawodowej, współtworząc jej tradycję i etos.

PROPONOWANE STANDARDY

Standard 10.1. Deklaracja zasad

Standard 10.2. Zastosowanie deklaracji zasad

Standard 10.1. Deklaracja zasad	
Procedura	Działania
Wyodrębnienie zasad i wartości	Zapis w statucie organizacji np. „organizacja w swoim działaniu kieruje się zasadami (wyznaje wartości)”. Analiza celów statutowych organizacji jak np. „zapobieganie nierównościom społecznym (pomoc osobom bezrobotnym)”. Analiza strategii rozwoju organizacji (misja, wizja).
Opracowanie i zatwierdzenie deklaracji zasad (karty zasad)	Opracowanie w oparciu o ustalone wartości deklaracji zasad (karty zasad) wyznaczanych przez organizację. Zatwierdzenie karty zasad – podjęcie stosownej uchwały przez zarząd organizacji.

Uwagi/ rekomendacje	Zaleca się odniesienie do ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, Dz. U. 2018 poz. 723. Przyjęte zasady mogą stanowić integralną część lub załącznik do regulaminów pracy.
Standard 10.2. Zastosowanie deklaracji zasad	
Procedura	Działania
Deklaracje członkowskie	Opracowanie szczegółowych zasad etycznych obowiązujących członków organizacji. Zamieszczenie w tekście deklaracji członkowskiej zapisu zawierającego oświadczenie o zapoznaniu się potencjalnego członka z deklaracją zasad organizacji oraz wyrażeniu zgody na przestrzeganie jej postanowień. Opracowanie oraz realizacja programu kształcenia etycznego skierowanego do członków organizacji.
Rekrutacja pracowników/wolontariuszy	W ogłoszeniu o naborze może pojawić się informacja o wymogach związanych z akceptacją deklaracji zasad obowiązujących w organizacji. Deklaracja zasad powinna zostać przedstawiona wszystkim kandydatom na pracowników/wolontariuszy organizacji przed ostateczną rozmową kwalifikacyjną.
Zatrudnienie/współpraca	Odpowiedni zapis w umowie o pracę/porozumieniu wolontariackim. Wyrażenie zgody przez kandydata na przestrzeganie zasad zawartych w deklaracji zasad wraz z podpisaniem umowy zatrudnienia/porozumienia wolontariackiego.
Deklaracje współpracy i umowy partnerskie	Opracowanie kryteriów selekcji, które będą miały zastosowanie podczas nawiązywania kontaktów z potencjalnymi partnerami. Przygotowanie wzorów deklaracji współpracy oraz założeń do umów zawieranych z partnerami.
Sponsorzy	Opracowanie kryteriów selekcji, które będą miały zastosowanie podczas nawiązywania kontaktów z potencjalnymi sponsorami. Ewentualne zapisy w umowach sponsoringu, wymagające znajomości przez sponsora zasad etycznych obowiązujących w organizacji.
Uwagi/rekomendacje	Organizacja opracowuje szczegółowe wytyczne dotyczące doboru i współpracy z partnerami zewnętrznymi podczas realizacji działań statutowych (programów, projektów i usług). Zasady z wytycznych współpracy obowiązujących w organizacji stosowane są w realizacji programów/projektów partnerskich.